

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2023 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Radomska-Stęplewska

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2023 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z dwóch połączonych powództw (...) Sp. z o. o. z siedzibą w K.

przeciwko J. S. i G. S.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego we Wrześni

z dnia 30 marca 2022 r.

sygn. akt I C 1565/17

1. oddała apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanych kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Małgorzata Radomska - Stęplewska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 kwietnia 2017 r., wniesionym pierwotnie w elektronicznym postępowaniu upominawczym, powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o zasądzenie od pozwanych G. S. i J. S. kwoty 25.925,78 zł wraz z odsetkami szczegółowo opisanymi w treści pozwu. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że dnia 27 maja 2016 r. strony zawarły pisemną umowę pożyczki o nr (...), na podstawie której pożyczkobiorca otrzymał pożyczkę gotówkową w kwocie 24.428,00 zł, zaś pożyczkobiorca nie spłacił rat w terminach wynikających z harmonogramu spłaty, wobec czego powódka wypowiedziała umowę pożyczki.

W dniu 18 maja 2017 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie orzekł zgodnie z żądaniem zawartym w pozwie.

Pismem z dnia 06 czerwca 2017 r. pozwani wnieśli sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości, równocześnie wnosząc o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu sprzeciwu wskazano, że kwota pożyczki nie została im wypłacona.

Postanowieniem z dnia 20 lipca 2017 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie, wobec skutecznego wniesienia sprzeciwu przez pozwanych, przekazał sprawę do rozpoznania do Sądu Rejonowego we Wrześni, zgodnie z właściwością ogólną pozwanych.

Po wezwaniu przez Przewodniczącą, pełnomocnik powoda przedłożył pełnomocnictwo procesowe do reprezentacji pozwanych w niniejszej sprawie oraz przedłożył pozew wraz z załącznikami. Nadto strona powodowa podtrzymała żądanie zawarte w pozwie złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz wskazała, że wypłata pożyczki udzielonej na podstawie umowy z dnia 27 maja 2016 r. o nr (...) została rozdysponowana w zgodzie z poleceniem pozwanych, tj. kwotę 20.000 zł przeznaczono na spłatę uprzednio zaciągniętej pożyczki nr (...), zaś kwotę 4.428 zł przeznaczono na wynagrodzenie z tytułu usługi „cash in”.

Pismem procesowym z dnia 14 maja 2018 r. pełnomocnik pozwanych wniósł o połączenie niniejszej sprawy z inną toczącą się pod sygn. akt I C 1852/17 w Sądzie Rejonowym we Wrześni w celu ich łącznego rozpoznania.

W sprawie toczącej się pod sygn. akt I C 1852/17 powód domagał się od pozwanych zasądzenia kwoty 18.196,88 zł wraz z odsetkami szczegółowo opisanymi w treści pozwu z tytułu umowy pożyczki nr (...), na podstawie której pożyczkobiorca otrzymał pożyczkę w kwocie 16.848,63 zł. Przedmiotowe postępowanie uprzednio wszczęte było w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w którym to postanowieniem z dnia 20 października 2017 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie, wobec skutecznego wniesienia sprzeciwu przez pozwanych, przekazał sprawę do rozpoznania do Sądu Rejonowego we Wrześni, zgodnie z właściwością ogólną pozwanych.

W odpowiedzi na pozew złożonej w sprawie o sygn. akt I C 1852/17 pozwani, reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika wnieśli o oddalenie powództwa w całości, połączenie sprawy o sygn. akt I C 1852/17 ze sprawą I C 1565/17 oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na rozprawie sądowej z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie o sygn. akt I C 1852/17 pełnomocnik pozwanych wskazał, że pierwotna pożyczka została zrestrukturyzowana i na tej podstawie wszczęto dwa postępowania sądowe.

Postanowieniem z dnia 15 maja 2018 r. Sąd Rejonowy we Wrześni w sprawie o sygn. akt I C 1852/17 na podstawie art. 219 k.p.c. zarządził połączenie sprawy o sygn. akt I C 1852/17 ze sprawą o sygn. akt I C 1565/17 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Na rozprawie sądowej w dniu 15 października 2018 r. Sąd Rejonowy zobowiązał pełnomocnika powoda do przedłożenia w terminie 14 dni dowodu wypłaty kwoty pieniężnej z tytułu umowy pożyczki nr (...) z dnia 27 maja 2016 r. pod rygorem skutków z art. 233 § 2 k.p.c. oraz zobowiązał w ww. terminie pełnomocnika powoda do złożenia pisma procesowego, w którym wskaże szczegółowe rozliczenie, w jaki sposób przez powoda rozliczone zostało zobowiązanie z tytułu umowy pożyczki z 21 listopada 2014 r. nr (...) do dnia jej zawarcia, rozliczenie wszystkich wpłat następujących po dacie 27 maja 2016 r., ze wskazaniem jaka część tych wpłat została zaliczona na poczet kapitału, odsetek lub innych kosztów.

Na rozprawie sądowej w dniu 06 lutego 2019 r. Sąd Rejonowy skierował strony do mediacji prowadzonej przez K. B. w celu ustalenia sposobu spłat należności dochodzonej przez powoda albo sposobu zakończenia niniejszego procesu, zakreślając 2-miesięczny termin mediacji.

Pismem procesowym z dnia mediator K. B. poinformowała, iż strony nie zawarły ugody.

Wyrokiem z dnia 30 marca 2022 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I C 1565/17, Sąd Rejonowy we Wrześni:

1. oddalił powództwo w całości;
2. kosztami postępowania obciążył w całości powoda (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., pozostawiając szczegółowe rozliczenie kosztów referendarzowi sądowemu.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

a. art. 385¹ § 1 i 3 w zw. z art. 221 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że postanowienia umów pożyczek z pozwaną G. S. nie wiążą, ponieważ nie były uzgodnione indywidualnie, podczas gdy przepis art. 385¹ § 1 i 3 k.c. dotyczy wyłącznie umów zawieranych z konsumentem, zaś jak wynika z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego umowy pożyczek, których zwrotu dochodził powód, zostały zawarte wyłącznie na sfinansowanie wydatków na cel związany z działalnością gospodarczą pożyczkobiorcy, a zatem pozwana nie występowała jako konsument;

b. art. 405 w zw. z art. 410 § 1 k.c. poprzez oddalenie powództwa w całości podczas, gdy w ustalonym przez Sąd I instancji stanie faktycznym zwrotowi na rzecz powoda od pozwanych przypada kwota co najmniej 9.477,36 zł, a zatem Sąd I instancji powinien przy tak ustalonym stanie faktycznym kwotę tę zasądzić;

2) naruszenie przepisów postępowania, a to:

a. art. 219 w zw. z art. 325 k.p.c. poprzez zaniechanie osobnego rozstrzygnięcia spraw połączonych do wspólnego rozpoznania, pomimo że połączenie spraw ma charakter techniczny, a wyrok powinien zawierać rozstrzygnięcie co do każdej z połączonych spraw, co prowadzi do braku możliwości ustalenia, które powództwo zostało wyrokiem oddalone;

b. art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z 286 k.p.c. oraz art. 3 ust. 1 oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246) poprzez oparcie ustaleń faktycznych na opinii biegłego R. S. sporządzonej na podstawie przepisów ustawy o kredycie konsumenckim, która w niniejszej sprawie nie wiąże, gdyż umowy pożyczek, których zwrotu dochodził powód zostały zawarte wyłącznie na sfinansowanie wydatków na cel związany z działalnością gospodarczą pożyczkobiorcy, a zatem pozwana nie występowała jako konsument, co doprowadziło sąd do błędnych ustaleń w sprawie;

c. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, że powód nie sprostował obowiązkowi wykazania, że doszło do wypłaty pożyczki, podczas gdy sposób wypłaty wynika wprost ze złożonych w sprawie umów pożyczek, w szczególności Załączników nr 2 stanowiących polecenie wypłaty pożyczki;

d. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, że powód nie wykazał zasadności swojego roszczenia w szczególności w zakresie opłat manipulacyjnych, podczas gdy powód przedstawił umowy, harmonogram spłat oraz tabelę opłat, wezwania do zapłaty oraz wypowiedzenia umowy kierowane do pozwanych, a zatem podstawę do naliczenia opłat manipulacyjnych;

e. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. art. 278 § 1 k.p.c. poprzez uznanie na podstawie opinii biegłego, że udzielone umowy pożyczek są nieważne ex tunc podczas, gdy biegły nie jest uprawniony do formułowania ocen prawnych w przedmiocie ważności umowy, a jedynie dokonanie oceny przedstawionego materiału z punktu widzenia posiadanej wiedzy naukowej danej specjalności.

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda:

a. kwoty 25.925,78 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dat wskazanych w pozwie inicjującym postępowanie prowadzone pod sygn. akt I C 1565/17;

b. kwoty 18.196,88 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dat wskazanych w pozwie inicjującym postępowanie prowadzone pod sygn. akt I C 1852/17;

2. zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje od obu postępowań, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W **odpowiedzi na apelację** pozwani wnieśli o jej oddalenie w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych – wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego – zgodnie z art. 98 § 11 k.p.c., za obie połączone do łącznego rozpoznania sprawy, tj. w sprawie pod sygn. akt I C 1565/17 oraz I C 1852/17.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Sąd Okręgowy jako ponownie rozpoznający sprawę w granicach zaskarżenia, na podstawie art. 382 k.p.c. w pełni podzielił dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, poczynione na tej podstawie ustalenia faktyczne, uznając je za własne, jak i wyrażoną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocenę prawną, przyjmując tym samym, że zarzucane apelacją uchybienia są nieuzasadnione.

Na wstępie koniecznym jest odniesienie się do sformułowanych przez stronę powodową zarzutów naruszenia przepisów postępowania, gdyż wnioski w tym zakresie determinują rozważania co do pozostałych zarzutów apelacyjnych. Jedynie bowiem nieobarczone błędami ustalenia faktyczne, będące wynikiem należyście przeprowadzonego postępowania dowodowego, mogą być podstawą oceny prawidłowości kwestionowanego rozstrzygnięcia w kontekście zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego.

Co do zarzutów odnoszących się do oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, to zdaniem Sądu Okręgowego, okazały się one nieuzasadnione.

Zgodnie z dyspozycją art. 233 k.p.c., sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Winna ona odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena taka nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych, to przeprowadzona ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2002 r., sygn. II CKN 572/99, orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 06 listopada 1998 r., II CKN 4/98, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/2000, OSNC 2000, nr 10, poz. 189 i z dnia 05 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99, OSNAPiUS 2000, nr 19, poz. 732).

Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy ocenił zgromadzone w sprawie dowody, a zatem podniesione w tym zakresie zarzuty, wbrew wyrażonej w apelacji ocenie, uznać należało za pozbawione podstaw. Z przedstawionych dokumentów wynika bezspornie, że w dniu 21 listopada 2014 r. strony zawarły umowę pożyczki nr (...) na kwotę 45.387,26 zł, na którą składała się kwota udzielonego kapitału w wysokości 35.000 zł, koszty ubezpieczenia (...) w kwocie 3.111,81 zł oraz koszty usług doradczych, monitoringu, nadzoru i doradztwa w wysokości 7.275,45 zł. Dodatkowe opłaty administracyjne opiewały zatem na kwotę 10.387,26 zł. Następnie w dniu 27 maja 2016 r. pozwana zawarła z powodem umowę pożyczki nr (...) na kwotę 16.843,63 zł, z której to w oparciu o Załącznik nr 2, pozwana nie otrzymała żadnych środków, a jedynie pobrano kwotę 3.053,20 zł z tytułu usług doradczych, natomiast kwotę 13.790,43 zł przekazano na refinansowanie spłaty pierwotnie zawartej umowy pożyczki nr (...). Ostatecznie, również w dniu 27 maja 2016 r., strony zawarły umowę pożyczki nr (...) na kwotę 24.428 zł, których to środków pozwana nie otrzymała, bowiem kwotę

4.428 zł pobrano tytułem usług doradczych, natomiast kwotę 20.000 zł ponownie przekazano na refinansowanie spłaty należności wynikającej z umowy o nr (...).

Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku w konfrontacji z uzasadnieniem apelacji nie pozwala na skuteczne zarzucenie Sądowi Rejonowemu nierozważenia całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wynika, aby w jakimkolwiek zakresie pominięto objęty wnioskami powoda materiał dowodowy. Co istotne, w niniejszej sprawie większość relewantnych okoliczności faktycznych związanych z ukształtowaniem poszczególnych umów między stronami była bezsporna. Ocena znaczenia modyfikacji treści stosunku zobowiązaniowego, czy ocena krzywdzącego konsumenta charakteru postanowień umownych, a także kwestia charakteru tych postanowień nie jest kwestią faktów, lecz przedmiotem ocen prawnych w aspekcie wiążącego strony bądź nie charakteru poszczególnych postanowień umownych. Zwrócić należy uwagę, że ocena ważności umów stanowić będzie przedmiot rozważań w dalszej części uzasadnienia. Niemniej, ustalony w sprawie stan faktyczny uznać należało za prawidłowy i nie sposób się było dopatrzeć uchybień w ocenie dowodów dokonanej w tym zakresie przez Sąd I instancji.

Odnosząc się z kolei do zarzutu apelacji dotyczącego zaniechania przez Sąd Rejonowy osobnego rozstrzygnięcia połączonych spraw o sygn. akt I C 1852/17 oraz I C 1565/17, to rzeczywiście rację miał apelujący, że w sposób nieprawidłowy został sformułowany wyrok i niezasadnie nie zostały wyodrębnione w jego treści w osobnych punktach sprawy, w przedmiocie których zapadło orzeczenie w obu zainicjowanych przez powoda postępowaniach. Nie budzi wątpliwości, że połączenie spraw na podstawie art. 219 k.p.c., podyktowane względami technicznymi i ekonomią procesową, nie pozbawia ich obu odrębności i samodzielności. Zatem orzeczenie sądu powinno odnosić się odrębnie do każdej z nich (por. chociażby wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 08 października 2018 r., I ACa 850/17). Sąd Okręgowy zwraca jednak uwagę, że z uzasadnienia zapadłego w sprawie wyroku w nie budzący wątpliwości sposób wynika, że dotyczy on obu połączonych do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia postępowań i że oba żądania strony powodowej zostały rozpoznane przez Sąd Rejonowy, który powództwa oddalił. W konsekwencji zarzut w tym zakresie należało za pozostający bez wpływu na wynik sprawy.

Apelujący zarzucał również, że niezasadnie Sąd Rejonowy oparł się na opinii biegłego sądowego R. S., sporządzonej przy uwzględnieniu przepisów ustawy o kredycie konsumenckim, podczas gdy pozwana zawierała przedmiotowe umowy pożyczek na cel sfinansowania wydatków związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, a zatem nie sposób traktować jej jako konsumenta. Wskazać w tym miejscu należy, że zgodnie z przepisem art. 22¹ k.c., za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Z przedłożonych przez stronę powodową dokumentów (mimo wskazania, że umowy pożyczki zostały zawarte w związku z działalnością gospodarczą prowadzoną przez stronę pozwaną) nie wynika, na jakie dokładnie cele w istocie zaciągnięto każde ze zobowiązań. Żaden z zebranych dokumentów tego nie precyzuje, a wobec kwestionowania tej okoliczności przez stronę pozwaną, to na powódzie spoczywał obowiązek wykazania, że pozwana umowy zawierała jako przedsiębiorca. Powód nie przedłożył w szczególności wniosków o zawarcie umów pożyczek, z których powinno wynikać w jakim celu są zawierane. Tymczasem z zeznań złożonych przez pozwaną wynika, że zawieranie tych umów miało związek z chorobą nowotworową i pozostawało bez znaczenia dla prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. Pozwana przedłożyła zresztą kartę informacyjną z leczenia szpitalnego wskazującą na powyższe okoliczności. W tej sytuacji należy traktować ją jak konsumenta.

W odniesieniu do ważności umów, słuszność miał również Sąd Rejonowy uznając, że ich treść narusza równowagę kontraktową stron, nadto nie została indywidualnie uzgodniona i prowadziła do naruszenia interesów pozwanej jako sprzeczna z dobrymi obyczajami. Zasadnie zatem Sąd Rejonowy uznał, że zawarte między stronami umowy zawierają klauzule niedozwolone, które nie mogły obowiązywać.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 i 3 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Przesłanka braku indywidualnego

uzgodnienia została przez ustawodawcę bliżej określona w przepisie art. 385¹ § 3 k.c., który nakazuje uznać za nieuzgodnione indywidualnie „te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta”.

Skutkiem prawnym zaistnienia niedozwolonego postanowienia umownego jest bezskuteczność, polegająca na tym, że konkretne postanowienie umowne uznane za niedozwolone staje się bezskuteczne. Bezskuteczność niedozwolonych klauzul następuje z mocy prawa (ex lege) i od początku (ex tunc). Sankcja z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. z mocy prawa usuwa z umowy niedozwolone postanowienie. Dokonanie oceny wymaga więc zbadania okoliczności związanych z procesem kontraktowania.

Zarówno w literaturze, jak też w praktyce orzeczniczej został ugruntowany pogląd, że głównymi świadczeniami stron w umowie pożyczki są: udostępnienie środków finansowych do korzystania drugiej stronie w określonej danym stosunkiem wysokości (w przypadku pożyczkodawcy) oraz ich zwrot (w przypadku pożyczkobiorcy). Umowa pożyczki może mieć charakter odpłatny lub nieodpłatny. Jeżeli więc umowę pożyczki zawarto pod tytułem odpłatnym, biorący jest zobowiązany do świadczenia tzw. odpłaty zgodnie z treścią czynności prawnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 lutego 2005 r., VI ACa 744/2004). Nie ulega przy tym wątpliwości, że to właśnie odsetki stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych. Takie odsetki, stanowiące wynagrodzenie zostały zresztą przewidziane umową stron niniejszego procesu.

Umowa pożyczki, aby można było ją uznać za nienaruszającą zasad uczciwego obrotu, powinna też określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Trafne jest stanowisko (zob. m.in. wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 18 grudnia 2017 r. I Ca 452/17), że za niedozwolone klauzule umowne, w świetle art. 385¹ § 1 k.c., należy więc każdorazowo uznawać te postanowienia umowne, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, w rzeczywistości stanowią dla pożyczkodawcy źródło dodatkowego zysku, ukryte przed konsumentem, pozwalając mu jednocześnie omijać przepisy dotyczące wysokości odsetek maksymalnych oraz niedopuszczalności kary umownej za niespełnienie świadczenia pieniężnego (art. 483 § 1 k.c.).

W ocenie Sądu Okręgowego, pozwana nie miała rzeczywistego wpływu na treść postanowień umownych wszystkich umów zawieranych z powodem, w tym na postanowienia o dodatkowych opłatach tytułem usług doradczych, których świadczenia i rzeczywistych kosztów powód nie wykazał. Postanowienia te zostały pozwanej narzucone przez powoda jako integralna część poszczególnych umów pożyczkowych, co należy uznać za zobowiązanie kształtujące prawa i obowiązki pozwanej jako konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszające jej interesy. Tym samym postanowienia te nie wiążą pozwanej. Podkreślić należy bowiem, że mocą pierwotnie zawartej umowy z dnia 21 listopada 2014 r. udzielono jej pożyczki w łącznej kwocie 45.387,26 zł, z czego faktycznie przekazano jej sumę pieniężną 35.000 zł, a dodatkowe opłaty o łącznej wartości 10.387,26 zł w dacie zawierania umowy pobrał pozwany jako podmiot udzielający pożyczki na poczet kosztów, które uznać należało za niewykazane. Dodatkowo mocą następnych umów zawartych w dniu 27 maja 2016 r. na potrzeby refinansowania pierwotnego zobowiązania pozwana nawet nie otrzymała tych środków, a obciążona została kosztami dodatkowymi w wysokości 3.053,20 zł (umowa nr (...)) oraz 4.428 zł (umowa nr (...)) z tytułu rzekomo świadczonych usług doradczych. Z kolei kwoty objęte tymi umowami powód zatrzymał na poczet spłaty umowy z dnia 21 listopada 2014 r. Podkreślić należy zresztą, że w realiach niniejszej sprawy powód nie udowodnił, w jaki sposób dokonał rozliczeń zadłużenia wynikającego z pierwszej umowy pożyczki przez zawarcie dwóch następnych tego rodzaju umów z pozwaną. Pomimo nałożonego w tym zakresie zobowiązania, nie sposób uznać, by się z niego wywiązał.

Sąd Okręgowy stanął zatem na stanowisku, że przedmiotowe umowy ukształtowały sytuację konsumenta (pозwanej) w sposób naruszający równowagę obojga kontrahentów, z jednoczesnym uprzywilejowaniem strony powodowej jako podmiotu profesjonalnego, co powszechnie traktowane jest jako postępowanie naruszające dobre obyczaje w obrocie

gospodarczym. W związku z tym zasadnie Sąd Rejonowy uznał, że zawarte między stronami umowy zawierają klauzule niedozwolone, które jako bezskuteczne nie obowiązują stron tych umów.

Podsumowując, wbrew twierdzeniom apelacji, we wszystkich trzech wariantach rozliczenia wpłat na poczet spłaty zobowiązań pozwanej uwzględnić należy abuzywność klauzul dotyczących opłat dodatkowych, w tym za usługi doradcze oraz koszty związane z ubezpieczeniem. Nie wykazano bowiem, by takie koszty powód w ogóle poniósł oraz by dodatkowe usługi na rzecz pożyczkobiorcy zostały w jakimkolwiek stopniu zrealizowane. Z treści zawartych umów oraz pozostałych zgromadzonych dokumentów również taka okoliczność nie wynika. Jak też wskazano wcześniej, powód nie wykazał, w jaki dokładnie sposób miał rozliczyć wpłaty pozwanej na poczet pierwszej pożyczki i następnie po zawarciu dwóch kolejnych umów, co prowadzi do wniosku, że nie wykazał wysokości roszczenia. Stąd też powództwo zasadnie zostało oddalone jako nieudowodnione.

Mając na uwadze całokształt przedstawionych rozważań, apelację powoda jako niezasadną należało oddalić na podstawie art. 385 k.p.c., o czym Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 1. wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 2. wyroku na podstawie art. 98 w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. art. 391 § 1 k.p.c. i § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265).

Małgorzata Radomska-Stęplewska